

2394-5303

TM

Special Issue

Area

January 2018

International Multilingual Research Journal

Kukadi Education Society's

SAVTRIBAI COLLEGE OF ARTS

Pimpalgaon Pisa, Tal. Shrigonda, Dist. Ahmednagar.
on

GST-Advantages and prospects

29th & 30th January 2018

Organized by
Department of Economics

Editor
Bandarkar B.R.

Principal
Dr. Shantilal Ghegade

PRINCIPAL
Savitribai College of Arts
Pimpalgaon Pisa, Tal. Shrigonda, Dist. Ahmednagar

|| Index ||

01) A COMPARATIVE ANALYSIS OF PRESENT INDIRECT TAX SYSTEM AND GST IN INDIA Dr. S. K. Dhage, Pune	11
02) A Research paper on Analysis of VAT Dr.Smt. Vaishali D.Patil, Prof. Vishwas V. Deshmukh, Pune	16
03) IMPACT OF GST ON AGRICULTURAL SECTOR Dr. V. H. Patil, Pune	19
04) THE CONTOUR OF GOODS AND SERVICES TAX (GST) Dr. Mrs. V.V. Patil, Nanded	22
05) The Disability Tax is a significant Disadvantage of the Goods and Service Tax (GST) Dr. Bhagyashree Athawale, Nashik.	25
06) A STUDY OF IMPACT OF GST ON THE TRIBALS INVOLVED IN COLLECTION OF TENDU ... Dr. Chandrakant Bhagvat Chaudhari, Nashik	28
07) IMPLEMENTATION OF GST IN INDIA AND ITS IMPACT ON SME SECTOR Dr. Fernandes T. D, Pune	32
08) Approaches to Study GST and its Advantages and disadvantages in India Dr. M. A. Raffey, Aurangabad, Mr. Adamane Santosh L., Dist:- Ahmednagar	36
09) Impact of GST on Agriculture Sector Dr. G.S.Deshmukh, Parner.	39
10) जी.एस.टी.चा सामान्य माणसावर होणारा परिणाम प्रा. डॉ. आसाराम पवार, औरंगाबाद	42
11) Impact of Goods and Service Tax on Indian Economy Dr. Desai Ramesh, Pune	43
12) वस्तु आणि सेवाकर - फायदे आणि भवितव्य प्रा. सुरेश हिलाल पाटील, प्रा. डॉ. हिरालाल वामन चव्हाण, जळगाव	46
13) A STUDY OF PROSPECTS AND PROBLEMS OF GST IN INDIA Dr Bhagwat Bhaurao Gadekar, Nashik	51

PRINCIPAL
Savitribai College of Arts
Ahmednagar, Dist. Ahmednagar

जी.एस.टी. आणि सर्वसामान्य

पा.डॉ. रघुराज मृगटराव कुरुमकर

सावित्रीबाई जेठवा महाविद्यालय,

पुणे जिल्हा, अहमदनगर, ता. शिवाजी,

जि. अहमदनगर

मोबा. ९८६०३२४५४८

Mail. ID - kurumkar21@gmail.com

पस्तावना -

वस्तु आणि सेवा कराचे बर्तक सर्व दर जीएसटी कॉन्सल प्रथांत जीएसटी पारंपदेने निश्चित केले. त्यानंतर सर्वत्र प्रसारमाध्यमातून कोणत्या वस्तु, सेवा नेमक्या किती स्वस्त आणि महाग होणार या विषयी उहापोह सुरु केला सर्वसाधारणपणे अप्रत्यक्ष करांचे दर बदलले की सर्वोदत वस्तुच्या किमतीत किती बदल हादल. इ. सारखे काढता येते. उदाहरणार्थ अचकारी करामध्ये तीन टक्के वाढ आली तर, वस्तुची किमत किमान तीन टक्क्यांनी वाढणार असा भोशा सर्वत्र प्रसारमाध्यमांनी लावला आहे. असे साधे. सोपे आणि सरळ गणित वस्तु आणि सेवा कराच्या बाबतीत थेट लागू होणार नाही.

'एक देश एक कर' हे वस्तु आणि सेवा कराचे, म्हणजे गुड्स अँड सेवाहेसेस टॅक्स- जीएसटीचे- तत्व. आधुनिक जगात हा कर सर्वांत प्रागतिक मानला जातो आणि आता १ जुलैपासून तो भारतातही अमलात येईल अशी चिन्ह आहेत. गेली जवळपास दहा वर्षे या कराविषयी आपल्याकडे विस्तृत चर्चा सुरु आहे. आता ती सप्टें १ जुलै २०१७ अमलबजावणी सुरु झाली. आणि तो स्वागतार्हदेखील आहे. कोणामुळे या कराच्या अंमलबजावणीस विरोध झाला. पंतप्रधानपदी मनमोहन सिंग असताना या कराची अंमलबजावणी हाणून पाडणारे आता याच कराच्या अंमलबजावणीसाठी कसे प्रयत्न करीत आहेत. तेव्हा विरोध होता तर आता पाठिंबा का आदी प्रश्नांची उत्तरे शोधण्याची, किंबहुना हे प्रश्नदेखील विचारण्याची, आता वेळ नाही आणि त्याची गरजही नाही.

आतापर्यंत वस्तु आणि सेवा यांच्यावर वेगवेगळा कर लागू होत होता. उत्पादन शुल्क, विक्रीकर, आयातकर, सेवाकर, मनोरंजन

... ..

... ..

संदर्भ -

१. Puri V. & Mishra K. (2013), "Indian Economy", 31nd edition, Himalaya Publishing House, Mumbai.

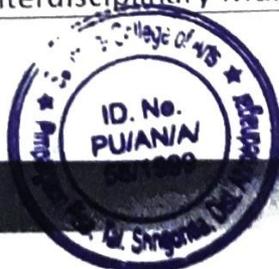
२. Gaurav Dutt & Ashwini Mahajan (2015), "Indian Economy", (71st Revised Edition), S. Chand & Company Ltd, New Delhi.

३. Abda Sachin (May 2017) Effects of goods and services tax on indian economy, International Education and Research Journal.

४. Panda A, and Patel A. (July 2010) The Impact of GST on the Indian Tax Scence. SSRN Electronic Journal.

५. ओडारकर सु. स. (२०११)गजग्न, विद्या प्रकाशन नागपूर

६. पाटील जे. एफ., वस्तु व सेवा कर कर व्यवस्थेने विधीलिखित, दैनिक पुढागे, १ जूनी २०१७

PRINCIPAL Savitribai College of Arts Pimpalgaon Pise, Tal. Shrigonda, Dist. Ahmednagar

कर उत्पादी कर व सरकार आण राज सरकार वस्तुच्या उत्पादनापासून ना आतामत्त आभाल्याच्या वना उत्पादन लायक भागात वस्तु व रगत आगत अदा उत्पादन शुल्क हे नामेना आलेल्याकरन् कारणाच्यातून बाहेर पडताना कर सरकारना याव लागत होते त्यानंतर असे शुल्क भरून वाढलेल्या किमतीवर विक्रीवर, आयातकर भरणा लागत असे वस्तुचे उत्पादन व वस्तुची आताम विक्री करपयत विक्रीत आयात सेवा घेत असल्यास, ना सरकार स्वतःच भरण भरून वस्तुच्या किमतीत भर घेतत हाता त्यामुळे वस्तु आभाल्यापासून आताम पोहोचताना या सर कारणा पार पाडताना समावाहक होत हाता

जीएसटी आल्यानंतर मात्र, या सर्व करणांचा एकच दर उरावाक दरान आकारता जाईल करायर कर आपण त्यापेक्षा कर राईल, अशा परिस्थितीत वस्तुची विक्रीत नाममात्राची वाढ होऊ शकते कमी होईल, त्यासाठी कराच्या दरल्यांतरीकल वना कर आणि घटक कारणीभूत उरण्याची शक्यता आहे

जीएसटी पारभदन घोषित केलल वस्तु आणि सेवा करांच दर जर आपण बाघतले तर अन्नधान्य, दुध आणि राजच्या जीवनातील अन्य जीवनावश्यक वस्तुवर कोणताही कर आकारण्यात येणार, कमी गरजेच्या वस्तुवर १२ आणि १८ टक्के कर आकारण्यात वेईल, त्यामध्ये वाटलोवद पाणी, लोणी, तूप, काजू, बदाम या वस्तुंचा समावेश होतो. चेनीच्या वस्तुवर मात्र २८ टक्के दराने कर आकारण्यात येणार आहे. एकंदरित या दराचा विचार केला असता, सर्वसामान्य जनतेला वस्तु थोड्या स्वस्त मिळतील असंच वाटते. सेवांवर लागणारा दर ५, १२, १८ आणि २८ टक्के या चार प्रकारांमध्ये विभागला गेला आहे. शिक्षण आणि वेंचकीय सेवा करमुक्त ठेवण्यात आल्या आहेत. मध्याचा सेवाकरांचा दर १५ टक्के आहे. तो वाढवून अठरा टक्के जीएसटी लागू झाल्यास सेवा महाग होण्याची शक्यता नाकारता येणार नाही. तरोदेखील आधीच म्हटल्याप्रमाणे ही वाढ सरळ तीन टक्के असणार नाही.

सध्या वार्षिक दीड कोटी रुपयांपेक्षा अधिक उलाढाल असणाऱ्या उत्पादकांला उत्पादनशुल्क भरावे लागते. त्यामुळे लघू उद्योग करणारे वरंच जण त्यात येत नाहीत. मात्र, जीएसटी लागू झाल्यानंतर सरसकट ही मर्यादा केवळ वीस लाखांवरील उलाढालीसाठीच असेल. अशा परिस्थितीत आज जे लघू उद्योजक कराच्या जाळ्यात येत नाहीत ते जीएसटी भरण्यास पात्र ठरतील.

जीएसटी करप्रणालीचे मोठे वैशिष्टय म्हणजे वस्तु आणि सेवा यावर भरलेल्या कराची एकत्रित वजावट ही व्यापाऱ्याला विक्रीवर लागणाऱ्या जीएसटीमधून मिळू शकते. सध्या वस्तुवरील भरलेल्या

विक्रीकराचा वजावट हा सेवा उरण्यासाठी मिळत नासा वस्तु व सेवावरील वजावट विक्री व गरमगार मिळत नासा जीएसटी लागू आल्यावर मात्र ही अट संपुष्टात येणार आहे. सेवा देणाऱ्या व्यापाऱ्या ल्यान सेवा देताना आपलेल्या वस्तुवरील कराची वजावट त्या गरमगार लागणाऱ्या करामधून मिळू शकते. त्यामुळे सेवा महाग जाताना, असे म्हणताना या वजावटीचा काही भाग जर त्या व्यक्तीन सेवा भरणे स्वस्त करण्यासाठी उपयोगात आणता तर, सेवा तितकीशी महाग जाणार नाही

सध्या जीवना मध्यात विक्रीकरांचे वेगवेगळे दर आहेत तराने वेळेच्यावेळी करताना लागणाऱ्या आयात करामुळे उंधन आणि वेळची गुपच अपत्यय हाता जीएसटी आल्यावर यात मात्र बदल होऊन त्यापे त्याची बचत होऊ शकते. या बचतामुळे वस्तुच्या किमती कमी होऊन ना व्यापाऱ्यां मिळवताना आकर्षित करू शकते. तसच, सध्या व्यावसायिक आणि भदा करणाऱ्या व्यक्तींना वेगवेगळ्या कर आकारणीला सामोरे जावे लागते. त्यातून त्यांची मुटका होऊन केवळ एकच कर निर्धारण करसंस्थेचे नियम पाळावे लागतील.

या सर्व प्रकारामुळे खुऱ्या अर्थाने महागाई कमी होईल की वाढेल. आपण एका नवीन करप्रणालीला सामोरे जात आहोत. त्यामुळे सुरुवातीला काही त्रासही सहन करावे लागण्याची शक्यता आहे. मात्र, काही काळावधीनंतर वर नमूद केलेल्या गोष्टींचा परिणाम होऊन वस्तु आणिसेवा थोड्या का होईना स्वस्तच होतील, सरकारचे करांचे उत्पन्न वाढले तर, करसंकलन मोठ्या प्रमाणात होऊन त्याचा प्रत्यक्ष फायदा सर्वांनाच होईल. त्यामुळे जीएसटी या नवीन करप्रणालीचे स्वागत आपण सर्वांनी करणे आवश्यकच आहे.

संदर्भ -

१. www.cbcc.gov.in
२. दे. लोकसत्ता पुणे.
३. दे. महाराष्ट्र टाइम्स, पुणे

□□□

PRINCIPAL

Savitribai College of Arts

Pimpri, Pimpri Chinchwad, Dist. Ahmednagar

Sr.No.43053